

מסורת הש"ס

(א) ונעלם פה: וס"ג
(ב) גיטין כ"ג: א' קדושין ס'
גיטין כ"ג: ד' (ד) ואביש
הוא גזירות: ו'
(ה) גזירות: שם
(ו) גיטין כ"ג: א' קדושין ס'
(ז) גיטין כ"ג: א' קדושין ס'
(ח) גיטין כ"ג: א' קדושין ס'
(ט) גיטין כ"ג: א' קדושין ס'

גליון הש"ס

גמרא דאורייתא בי תרי
ואמר: אנו הוינן. עי
משום מהר"ל ח"ג: עי
מ"ה: ה"ה: ד"ה: פתח
וכי' לא חשיב עוקר וכו'.
וכי' חס' במו"ר דף מג
ע"כ ד"ה: והא' מ"מ: וכו'.
ובע"ז דף י' ע"ה: מ"ה:
אמר אבי. ועי' גמרא דף
נ"ו ע"ה: מ"ה: ד"ה: וכו'.
ובע"ז דף קמ"ה ע"כ: עי'
ד"ה: לעדות אשה. ועי'
ב"מ דף ק' ע"ה: מ"ה: ד"ה:
שוכר:

מוסף רש"י

ראין דבר שבעררה
פחות משנים. אין דבר
ערוה רח"ל להמיר בפחות
משנים. דל"ף דבר דבר
ממנו. כמי' הכא כי מלא
בה ערוה דבר. וכמי' הכא
על פי שנים עדים יקום דבר
במס' סוטה (ב' ג' גיטין ב').
יש מעילה בקונמות.
הוא למען קונם ככ' זה
ואכלו. הו' כהקדש מעלה
דבר כי מעילה ומעל (נדרים
(ה'). אין מעילה
בקונמות. דל"ף קרינ' ביה
מקדש: כי שמי מולין הוא
אלל כל אדם (שבועות כב').
משום עיגובא אקילו
בה רבנן. וכל מקדש
דאשתא דרענן מקדש
ואקטעו רבנן לקטעוין
ממיה (שבועות קמ'). וכי
יוסף את אחיו. כשפירש
ממנו ככ' ביה חמיו. זקן
(כחובות כ'). וב"מ (ס').
שיצא. מאלל כלל חמית
זקן כי' (ב"מ ס').

תום' חר מקבאי

במבול ומי' כיון שנפסלה
מחורמה כדורש' א'
לבעל וא' לבעל וא'
לחורמה כ"ש (לחורמה)
(לחורמה) (לחורמה) ומה
גרשה שחורמה בחורמה
אסורה לכהן זו שאסורה
בחורמה אינו דין שאסורה
לכהן והאי ק"ו איחא בפי'
אלמנה גבי נבעלה לפסול
לה ואע"ג דפסולה לכהונה
(לא) [מ"מ] מרגלא שהרי
פסולה ונעמדה היא משעת
ונתה. מי' צד ממורות
ליכא לא מבטל ולא מבטל
לאחר גט ולא לפסול לא
בדעה אם בעלה ישראל
ולכא ספיקא ביה. והא
דפרכי' בשמעתיה דהא א'
ביבמה הוא מדקתני סיפא
ראשון ממורד ואחרון
אינו ממורד ש"מ [דרדקא]
קתני לאו מאחרון קא פריך
אלא מראשון קפריך דכי
הכי דראשון ממורד דקתני
סיפא מדאורייתא קאמר
ה"ה הולד ראשון ואחרון
ממורד דקתני רישא גבי
ביבמה מדאורייתא קאמר
ואע"ג הולד ממורד מה

מאי טעמא מחייבי דה רבנן. כי אשתיק: אי נימא כו'. אלל הא
דמינמוהו רבנן לעד אחד בלשה סברה הוא: ואמר כרי לי דשומן
הוא דמהימן. והא דלא פשיטא לן דסמכי עליה כל זמן שלא נחשד
דאי לאו הכי אין לך אדם אוכל משל חבירו ואין לך אדם סומך על
בני צימו: לא איתחוק איסורא.
בההיא חתיכה: לא הא דמלא. קושא
היא: מידי דהוה אטבל והקדש
וקונמות. דלע"ג דליתחוק איסורא
סמכינן עליה: אי קדושם הגוף. קדשי
מזבח: אי קסבר יש מעילה בקונמות.
דקשי דק הנייה הן משאמר קונם
דבר זה עלי: ואי קסבר אין מעילה.
דקונם לזון נדר הוא: שפחמס
עליה בסופה. שאם בא בעלה אמה
נותן עליה כל הדברים האלו
שנשמתנו: הקלם עליה בסופה.
להמירה לישא מפני שהיא חוששת
שמה תמקלקל ולא מינסבא עד
דבדקה שפיר: לא תלא. קס"ד לא
תלא משני: אן הוינן כהנים כו'.
הלכך לגבי עד אחד מהימני אכל
לגבי תרי הויל וינסת לא תלא:
כרי

האשה רבה פרק עשירי יבמות

פח.

ומה אם ירצה לומר מויד הייתי. אר"י דאין להקשות והא מינו
במקום עדים הוא דה"פ ומה אם ירצה לומר בפירוש מויד
הייתי השתא נמי דקאמר לא אכלתי הכי הוא דבעי למימר לא אכלתי
שוגג אלל מויד והכי מוכח בכריתות (דף יב. ושם) וא"ת והכי מוכח
הש"ס מדפסרי רבנן שהדבר תלוי
בדולחא להמחייב קרבן מללל
מחייבי ליה תרי קרבן אע"ג דמכחש
לכו הא לא מכחשי ליה במאי דקאמר
מויד היה ואי אפשר לחייבו על פיהם
בשום ענין ולעולם איכא למימר
לנעיל מחייבי ליה משום דעד אחד
מיימן בלא הודאחא דכיון שאין אומר
דמויד היה יש לנו לומר דמסתמא
שוגג היה דלא מחזיקין ליה ברשיעא
ואר"י דשפיר מוכח דסבר הש"ס דאי
הוה לן למימר מסתמא שוגג היה
לא הוה כל כמיניה למיפטר נפשיה
מקרבן ולומר מויד הייתי ולאפוקי
נפשיה מסתמא (ומשמע ליה דאפילו
לאמרו לו שנים אכלת חלב שבועה
פטרי רבנן משום דלא שכיח שיוכלו
העדים לידע צירור הדבר אם שוגג
היה או מויד וע"כ הא דמחייבי רבנן
כי שמיך משום דשמיקה כהדאה
דמיא דאי אפשר לחייבו קרבן ע"י
שום עדות ומספקא ליה לר"י אם
אמר לא אכלתי חלב לא שוגג ולא
מויד אם נאמן לא לכוף נאמן
להכחיש העדים או שמא נאמן דהא
לא מכחשי ליה עדים כמה שאומר לא
אכלתי שוגג וזמה שאומר לא אכלתי
מויד אע"ג דמכחשי ליה לא איכפת
לן כי זה אינו שייך לחיוב קרבן ויפה
עושה דלא מפרש טעמיה וזכריתות
(ב"ב סד) דקאמר דאיכא זין טעמא
דמתרץ בדבוריה לטעמא דלדס נאמן
על עצמו יותר ממאה איש אמרו לו
נטמאת והוא אומר לא נטמאתי דלא
מתרץ ליצוריה ולא קאמר דנפקא
מינה בלא לא אכלתי לא שוגג ולא
מויד דאפילו אם תימני לומר דלא
מהימן ניחא למינקט נטמאת והוא
אומר לא נטמאתי דומיא דאלכל

ולא אכלתי בלא שום תוספת דצור ועוד דנקט הכי משום דמיימי צהר הכי עלה צרייתות דלענין טומאה: דשתיקה כהדאה
דמיא. פי' כיון דשתיק נראה לו אמת וידוע קלם שיש רגלים לדבר אכל ליה למימר הודאה ממנ' שידע ודאי שכן הוא כיון שהוא שותק
לס כן צפיק האומר (קדושין סו. ושם) דאמר אי מהימן לך דלאו גולגל הוא זיל אפקא אפילו גולן נמי מחלש שהוא שותק כמו שפירש
הסם מכה ההיא דגיטין (דף נד. ושם) דטעמא דאמר ליה עד אחד אכלת חלב ושורף נרעע וגטמול טהורמין והלה שותק נאמן משום דשתיקה
כהדאה דמיא דמסיק הכא ועוד אם היא הודאה ממנ' לא הוה שייך למימר הסם נאמן העד וההוא סמיא נמי (קדושין סד) הכי מני' לידע
ודאי שזינה אלל דלא לכו הודאה ממנ' היא: ברי' נ"י דשומן דמהימן. י"מ דגמירי מנדה דלדס דהמדי' (כחובות עב. ושם) דאמר דלא לעלמה
ואם תאמר לא כן אפילו איתחוק איסורא ופי' ואמר ר"י נדה נדי שעשבו רחמיה מבי"מ לא איתחוק איסורא שפירא לעולם:
מידי דהוה אטבל והקדש. וא"ת והכי ילפינן אשה מטבל והקדש דאין דבר שבעררה פחות משנים ואר"י דאי הוה שייך למילף מטבל והקדש
הוה אמנא דהאי דאין דבר שבעררה פחות משנים הני מילי לאוסרה על בעלה דאין אחד נאמן לאסור דלענין איסור כמי' כי מלא
בה ערוה דבר אכל להמירה חד נמי נאמן: אי קדושת דמים משום דבידו לפדותו. ואפי' דחצריה ולא דמיא לנטע רבעי דאין יכול
לפדות אלל בעליו דחשיב צרשות בעלים אע"פ שהוא ממון גבוה כיון שהם אוכלים אותו צירושלים אכל הקדש לא חשיב צרשות בעלים יותר
משאר כל אדם: אי קסבר יש מעילה בקונמות. הקשה רבינו יצחק בן רבינו מאיר דבשבעות פרק א' (דף נד. ושם) משמע דאפילו
למאן דאמר יש מעילה בקונמות אין להם פדיון תמנא הני ככר זו הקדש ואכלה אין הוא צריך למיכר לך לה פדיון ככר זו עלי
הקדש הוא מעל ודברו לא לה פדיון לפיכך אין לה פדיון ותכמים אומרים לא מעל משמע דברישא דהקדש גמור יש לה פדיון דלא סיפא
דקאמר עלי דהוי קונם אע"פ שמעל אין לה פדיון ומיך רבינו חס דקונמות דאסר לכו אכולי עלמא יש לה פדיון לרבי מאיר דהסם כיון
דמיא להקדש תדע מדנקט ככר זו עלי ואם תאמר וליפלוג בקונם גופיה ונראה דרישא גופה איירי בקונם והא דקתני ככר זו הקדש כהקדש
קאמר דרבי מאיר לא שני ליה זין קרבן לקרבן בסוף פרק קמא דנדרים (דף יג. ושם) ה"ה זין הקדש להקדש כיון דדעמיה אקונם אי נמי
כיון שפירש בההיא כהקדש ואיירי דלא איירי לפירושי כסיפא דהא קאמר עלי לא פירש ליה נמי ברשא והשתא פליגי חכמים זין ארישא זין
מתוך חומר שהחמרת עליה בסופה כו'. נראה לר"י דלית לן למימר אן הסם דרייקא ומינסבא וגמנא עד אחד בך מן המורה אלל מתקנת
חכמים הוה דלאמן ואין זה עקירת דבר מן המורה דבר מן הגון להאמין כמו שאפשר לקמן בפסוקי (דף טז. ושם) שבער שיש
קלם טעם וקס"ד לא חשיב עוקר דבר מן המורה: **אתא** גברא וקא' ב'. ואם תאמר כיון דאיכא תרי דאמרי מת אפי' איכא מאה
דאמרי שוהו מה בך הא תרי כמאה דמו ויש לומר דלגבי דבר הנראה וידוע לכל לא היה אומר רב אכל בשני עדים לא תלא:

הבא
דמיין ואין דבריו של א' במקום שנים. ואם באה אשה א' מעיקרה והתירוה לישא על פיה ואח"כ באו ב' (נדרים) [נדרים] ואמ'
לא מת הולכים אחר רוב דעות. עשו שתי נשים באשה א' כשני. [נדרים] [נדרים] [נדרים] [נדרים] [נדרים] [נדרים] [נדרים] [נדרים] [נדרים] [נדרים]
לי תצא. ואמר רב אבי לקלא לא חיישין. פי' אם לאחר שנשאה עפי' עד א' יצא עליו [קול] שלא מת לא חיישין ולא תצא:

עין משפט
גר מצוה

יב א מיי פ"ג מל'
שגגות הל' א ופייא
מהל' שדור הל' א טושיע
י"ד סימן קסו ענין ג'
ג' ב מיי פכ"ד מהלכות
אישות הל' יח טושיע
א"ה סימן יא ענין א
ופמון קאמט ספק ט'
י"ד ג ד מיי פייא מהלכות
עדות הל' א טושיע י"ד
סימן קסו פט"ג ובהג"ה:
ב"ו ה מיי פ"ג מל'
נידושין הלכה ט':

תורה אור השלם

1. ויבר יוסף את אָתָּו
וְהָם לֹא בִדְבָרָה:
בראשית מב ח

תוספות ישנים

י"ד דהוה אחתיכה ספק
חלב ספק שומן וכו'
דמהימן פ"ה דאי לא
מיימן לא מניין איש שיוכל
לאכול עם חבירו שמה
יאכילו דבר איסור. ומינה
ומה לנו בזה הדבר וזה
מנה שאלל וי"ל דנפקא לן
דמהימן מנה דקמין
(ויקרא טו) וספרי לה
לעלמה: משום ענוגה
אקילו בה רבנן. וא"ת וי
יש מת דבר מהימן לעוקר
דבר מן המורה דמן המורה
דאמרו דעד אחד לא מהימן
י"ל דאין זה עוקר דבר מן
המורה שאין מהימן דלשה
דיקא ומנסבא מהני שפיר
כשי עדים דוחלי לא
משקלה:

תום' חר מקבאי (המשך)

ואחרון אינו ממור דכי
הכי דהוראשון דקתני סיפא
דקא' ה"ה ראשון ואחרון
דרישא דקא' זהו הפי'
הנכון ואין ספק בדבר
דלכא צד ממורות אפי'
מיעריה לאחר נתינת הגט
לא לראשון ולא לשני.
והכי דאיכא חר סהרא
דלא מת לא תנשא
לכתחילה משום לזות
שפתיים ואם נשאת לא תצא
אפילו אם נשאת לא'
מעריה דאמר עולא כל
מקום (שהחמירה)
[שהאמינה] תורה עד א'
הרי כהן שנים ואם באו
שנים ואמר מהו מת לא'
לא מת אם לא נשאת לא'
מעריה ואפי' נשאת לא'
מעריה ולא אמרה אייתי
ברי לי אם נשאת תצא. כיון
דעד השתא הבא עליה
באשם תלוי קאי ומכאן
א"א' ואם נשאת לא'
מעריה ואמרה ברי לי
פלונית דרבנן ור' מנחם
ברי יצחק דאמר לא תצא
והלכתא כחרייהו אבל
בנשאת עפי' דעים שמת
ואח"כ באו שנים שהיו חי
אפי' לר"י ברי יוסי לא תצא
אם נשאת לא' מעריה
ואמרה ברי לי ואם עד
א' כשר מעיקרא והעיר
שמת אפי' קי נשים העירו
שלא מת כפלוגא ופלוגא
דמי אף העירו בבת א' ואם
בא בזה ואח"כ התירוה
עפי' עד א' כשר הרי הוא
כש"כ ואם לאו לא נשים
אח"כ לומר לא מת כעד א'